

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса, 19–20 жовтня, 2023 р. Полтава, 2023. 158 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Каришева Л. П.*, ст. викладач; *Зарицький С. М.*, асистент; *Бурда Т. Л.*, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 16 жовтня листопада 2023 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

НЕЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Балицький Д. І., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ПНЕВМОНІЇ У СОБАК	10
Баранова К. О., Супруненко К. В., Каришева Л. П. ПОШИРЕННЯ ПАТОЛОГІЙ ОРГАНІВ ВИДЛЕННЯ У СОБАК ТА СВІЙСЬКИХ КОТІВ У м. ЗОЛОТОНОША	11
Басюк М. С., Палюх Т. А. ГАСТРИТ У СОБАК	13
Біла Ю. В., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ У СОБАК	15
Бондаренко Є. Р., Палюх Т. А. ЕМФІЗЕМА ЛЕГЕНЬ У КОНЕЙ	17
Боса Є. П., Землянський А. О. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ДІАГНОСТИКА ДИЛАТАЦІЙНОЇ КАРДІОМІОПАТІЇ В СОБАК ПОРОДИ ДРАТХААР	18
Бугай А. І., Землянський А. О. ГІПЕРТРОФІЧНА КАРДІОМІОПАТІЯ У КІШОК ПОРОДИ МЕЙН-КУН	20
Влізло В. В., Слівінська Л. Г., Максимович І. А., Личук М. Г., Щербатий А. Р. ДІАГНОСТИКА КЕТОЗУ У МОЛОЧНИХ КОРІВ	22
Влох І. Ю., Канівець Н. С. ПОЛІНОЗ У СОБАК СВІЙСЬКИХ	24
Вовкотруб Н. В. АНАЛІЗ ДІАГНОСТИЧНО-ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЗА АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ В СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО НАВЧАЛЬНОГО ГОСПІТАЛЮ ЕСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, м. ТАРТУ	26
Грищук Г. П., Захарін В. В., Чупрун О. І. ФОРМИ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ НЕПЛІДНОСТІ КОРІВ	28
Делейчук О. П. ТЕНДЕНЦІЇ ГОДІВЛІ СВІЙСЬКИХ КОТІВ З ОЗНАКАМИ ПАТОЛОГІЇ ПЕЧІНКИ У м. ПОЛТАВА	30
Деоба О. А., Палюх Т. А. ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ У СОБАК	32

стаді дають можливість вчасно визначити активізацію ліпомобілізації та кетогенезу і розробити заходи з профілактики кетозу, а також лікування хворих корів.

Висновки.

1. У молочних господарствах від 30 до 50 % корів діагностується субклінічний кетоз та у 3–5 % – клінічний.

2. За субклінічного кетозу у корів спостерігаються загальні (нетипові) симптоми (зниження апетиту та продуктивності, пригнічення, тварини мало рухалися, у деяких спостерігалася лизуха), за клінічного – діагностують збудливість або пригнічення, залежування, гіперестезію шкіри, тремор м'язів, скрегіт зубами, тахікардію, тахіпное, гіпотонію шлунково-кишкового тракту; запах ацетону з видихуваним повітрям та зі шкіри є типовими симптоми захворювання корів на кетоз.

3. Діагностику захворювання молочних корів на кетоз проводять за допомогою експрес-тестів дослідження кетонових тіл у крові, сечі та молоці. Збільшення вмісту кетонових тіл у крові понад 1,2 ммоль/л свідчить про розвиток субклінічного кетозу, понад 3,0 ммоль/л – клінічного кетозу, при цьому встановлюють кетонурію та кетонolakтію.

4. Дослідження у молоці індексу жир/протеїн є важливим показником розвитку кетозу в корів.

Література

1. Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. та ін.; За ред.. В.І. Левченка. Внутрішні хвороби тварин. Біла Церква, 2015. Ч. 2. 610 с.

2. Влізло В.В., Сімонов М.Р., Петрух І.М. та ін.. Метаболічні процеси в організмі корів у транзитний період і за розвитку кетозу. Методичні рекомендації. Львів, 2020. 40 с.

3. Brunner N., Groeger S., Raposo J.C., Bruckmaier R.M., Gross J.J. Prevalence of subclinical ketosis and production diseases in dairy cows in Central and South America, Africa, Asia, Australia, New Zealand, and Eastern Europe. *Translational Animal Science*. 2019. 3. 84–92. <https://doi.org/10.1093/tas/txy102>.

4. Vlizlo V., Ostapiv D., Simonov M., Baumgartner W., Tomchuk V. Hormonal regulation of the concentration of glucose and its derivatives in the blood of dairy cows during the transit period. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*. 2022. 13(4). 16–24. DOI: 10.31548/ujvs.13(4).2022.16-24.

5. Simonov M., Vlizlo V. Some blood markers of the functional state of liver in dairy cows with clinical ketosis. *Bulgarian Journal of Veterinary Medicine*. 2015. 18(1). 74–82. DOI: 10.15547/bjvm.814.

6. Raja S., Palanisamy M., Prabakaran V., Rajkumar R., Kumar S.S. Prevalence of subclinical ketosis in anestrus dairy cows. *J. of Entomology and Zoology Studies*. 2021. 9. 2044–2046. E-ISSN: 2320-7078.

УДК 636.7.09:616-022.8:616-002

Влох І. Ю., здобувач вищої освіти ступеня магістр

Канівець Н. С., кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: nataliia.kanivets@pdau.edu.ua

ПОЛІНОЗ У СОБАК СВІЙСЬКИХ

Вступ. Рослинний пилок відноситься до найпоширеніших етіологічних чинників алергії, яка реєструється у понад 40 % населення світу [1]. Передумовою для розвитку

сезонної алергії, як в людей, так і у тварин, зокрема собак, є порушення імунних механізмів, часто на генетичному рівні [2].

Метою дослідження став аналіз явища полінозу в собаки свійського (причини, діагностика та лікування) за сучасними даними спеціальних інформаційних джерел.

Результати дослідження. Відомо, що у разі першого контакту з будь-яким алергеном імунна система виробляє специфічні антитіла, імуноглобуліни Е (IgE). В подальшому при потраплянні алергену в організм ці сполуки знову синтезуються, відбувається процес сенсibilізації. В якийсь момент імуноглобуліни Е нагромаджуються, з'єднуються з клітинами імунної системи, що провокує запалення. Відбувається вивільнення хімічних речовин, зокрема гістаміну, останній надходить в кров, що проявляється явищами алергії, і є характерним як для людей, так тварин, в тому числі й собак [3,4]. Поліноз – це алергічна реакція організму, яка спричинена дією пилка рослин, спорів грибів. У собак поліноз найчастіше проявляється ураженнями шкіри. Рослинні алергени у тварин переважно провокують розвиток atopічного дерматиту. Це генетично обумовлена проблема, яка виникає через дефіцит протеїну, відповідального за зволоження епітелію [1].

Симптоми алергії у собак характеризуються сухістю, почервонінням та свербіжем. На початку захворювання виявляють зміни шкіри на окремих ділянках тіла, проте з часом алергічна реакція поширюється та має генералізований характер (вся поверхня шкіри). Водночас, atopічний дерматит в собак може провокувати розвиток вторинної інфекції (потрапляння бактерій / вірусів у глибокі шари шкіри) у разі розчухування або зализування уражених ділянок [5,6]. Це провокує запалення, та алергічні реакції в ділянці вух тварини. Необхідно відмітити, що однією із ознак сезонної алергії собак може бути ураження дихальної системи (набряк носа, чхання, кашель, рідкі виділення з носа тощо), почервоніння та запалення кон'юнктиви очей. Рідко поліноз у собак може ускладнюватися астмою [3,8].

За даним літератури, алергія на пилок в собак проявляється з початку травня і триває до кінця жовтня, особливо активно під час цвітіння амброзії, злакових рослин, полину тощо [4,8]. У окремих випадках сезонна алергія у собак, може початися з кінця січня на пилок вільхи та кипариса, або з березня-квітня (береза, ясен, бук, дуб та ін.) [7,9].

Сенсibilізацію до пилку у людей і тварин визначають за допомогою аналізу крові на наявність антитіл IgE, або шкірного тесту. У собак діагноз на поліноз, або інші алергічні захворювання, допомагає встановити ветеринарний аналог ALEX2, який є молекулярним тестом PAX. За допомогою цього тесту можна виявити сенсibilізацію тварини до понад 200 різних алергенів, а також чутливість до алергену грибів [5,8].

Лікування собак у разі полінозу є комплексним, з обов'язковим усуненням алергічного чинника (пилка рослин, які перебувають в стадії цвітіння) [2,6]. Лікування включає патогенетичну терапію, зокрема рекомендується застосовувати Аерозоль для інгаляцій «Інтал», діючою речовиною якого є кромогліцієва кислота (інтраназально), по 2 інгаляції тричі на добу; неседативні H1-гістамінові блокатори «Дезлоратадин» (перорально), в дозі 8 мг один раз на добу; симптоматичну терапію: антигістамінні системні препарати другого (цетиризин) і третього покоління (фексофенадин) задають один раз на добу впродовж 10–28 днів, або довше, (з метою профілактики –до 3 місяців); судинозвужувальні препарати місцевої дії (ксилометазолін по одному вприскуванні в кожную ніздрю двічі на добу) обережно коротким курсом до шести діб, беручи до уваги його побічні ефекти (лікарський засіб містить бензалконію хлорид, що може спричинити подразнення слизової оболонки носа) [5]. Також, у разі тяжких випадків застосовують кортикостероїди [1].

Висновок. Отже поліноз у собак відноситься до сезонних алергічних захворювань, характеризується локальним або генералізованим ураженням шкіри, іноді в процес залучається дихальна система (чхання, набряк носа, кашель тощо) та набрякає кон'юнктива очей. Для лікування хворих тварин застосовують препарати патогенетичної і симптоматичної терапії.

Література

1. Сезонна алергія у собак: як проявляється і чим відрізняється від алергії у людей *All about allergy* : веб сайт. URL: <https://allergy.org.ua/sezonna-alerhiia-u-sobak-iaak-proiavlaietsia/>
2. Estelle F., Simons R., Ledit R.F. et al International consensus on (ICON) anaphylaxis. *J World Allergy Organ.* 2014. Vol.7, No 1. P. 9-21.
3. Favrot C., Steffan J., Seewald W., Picco F. A prospective study on the clinical features of chronic canine atopic dermatitis and its diagnosis. *Vet. Dermatol.* 2010 Vol.21, P. 23-31.
4. Jamse C., Bernstein D. I. Allergen-specific immunotherapy: preferences and falls. *Curr. Opin. Allergy Clin. Immunol.* 2017. № 17. P. 55-59
5. Järvinen K.M., Celestin J. Anaphylaxis avoidance and management: educating patients and their caregivers. *J. Asthma Allergy.* 2014. Vol. 7. P.95- 104.
6. Olivry T., Mueller R.S. Critically appraised topic on adverse food reactions of companion animals. *BMC Vet Res.* 2018. Vol.15, No. 56. P. 9–54.
7. Quantz J.E., Miles M.S., Reed A.L. et al. Elevation of alanine transaminase and gallbladder wall abnormalities as biomarkers of anaphylaxis in canine hypersensitivity patients. *J Vet Emerg Crit Care.* 2019. Vol.19, No.6. P. 536-544.
8. Shmuel D., Cortes Y. Anaphylaxis in dogs and cats. *J Vet Emerg Crit Care.* 2013. Vol. 23, No 4. P. 377-394.
9. Wilhelm S., Pfister J., Meng E., Favrot C. A prospective study on canine atopic dermatitis and food-induced allergic dermatitis in Switzerland. *Vet Dermatol.* 2018. Vol.19, P.150–155.

УДК 619:616.5-002:636.7

Вовкотруб Н. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

e-mail: vona76@ukr.net

АНАЛІЗ ДІАГНОСТИЧНО-ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЗА АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ В СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО НАВЧАЛЬНОГО ГОСПІТАЛЮ ЕСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, м. ТАРТУ

Вступ. Атопічний дерматит собак – це поширене спадкове хронічне запальне захворювання шкіри, що характеризується порушенням функцій шкірного бар'єру та запаленням шкіри, спричиненим вторинною стафілококовою і маласезійною інфекцією шкіри та вух, а також підвищену чутливість до алергенів навколишнього середовища, кормових або стафіло-алергенів чи *Malassezia* (можлива одночасна наявність обох збудників) [1–3]. Провідною ланкою в патогенезі є спотворена функція синтезу або антигенз'язувальна функція *IgE*. У тих собак, які мають клінічні ознаки подібні до атопічного дерматиту, а також негативні результати внутрішньошкірних чи сироватково-середовищних алерген-тестів ставиться діагноз «Атопічний дерматит собак» [4, 5].

Метою роботи було вивчити поширення, етіологію, проаналізувати інформативність клінічних і лабораторних методів діагностики та обґрунтувати ефективність запропонованих схем лікування за атопічного дерматиту в собак.

Матеріал та методи досліджень. Робота виконувалась протягом 2020-2021 рр. в умовах ветеринарної клініки «Loomaklinik», м. Тарту, Естонія. Матеріалом для дослідження були клінічно здорові та хворі на атопічний дерматит собаки різних порід та віку м. Тарту. Під час дослідження використовували такі методи як: клінічні, інструментальні, статистичні. Також проводився глибокий аналіз анамнестичних даних, а саме умов утримання тварин, факторів зовнішнього середовища.